

Otvoreni kod: Komunizam ili demokracija?

Tomislav Čepulić, Hrvatski državni arhiv
3. ZAD dan, 29. studenoga 2008.

Otvoreni kod je...

- Open source software
- Definicija
 1. Slobodna redistribucija
 2. Dostupnost izvornog koda
 3. Dozvola izrade novih programa na temelju postojećih
 4. Moguća zaštita autorovog izvornog koda
 5. Licenca ne smije diskriminirati osobe ili skupine
 6. Licenca ne smije ograničiti područja primjene
 7. Redistribucijom se automatski prenose i prava
 8. Licenca se ne smije odnositi na konkretni proizvod
 9. Licenca ne smije ograničavati drugi softver
 10. Licenca mora biti tehnološki neutralna

Otvoreni kod nije...

- Free software ≠ Open source software
 0. Sloboda korištenja programa za bilo koju svrhu
 1. Sloboda proučavanja i izmjene programa
 2. Sloboda kopiranja programa
 3. Sloboda poboljšanja programa i objavljivanja poboljšanog programa
- Free/open source software (FOSS)
- Free/Libre/open source software (FLOSS)
- Freeware ≠ Free software
- Otvoreni kod ≠ Otvoreni formati

Povijest otvorenog koda

- 1983. - Richard Stallman osniva pokret slobodnog softvera
- 1997. - The Cathedral and the Bazaar, Eric S. Raymond
 - Korisnike tretirati kao suradnike u razvoju koda
 - Izdavati softver rano i često
 - Često dodavati novi kod
 - Više verzija softvera
 - Modularna struktura
 - Dinamičko donošenje odluka
- 1998. - Projekt Mozilla

Softver

- Operativni sustavi
 - GNU/Linux
 - BSD
 - Darwin
 - OpenSolaris
- Serveri
 - Apache
 - Sendmail
 - ...

Softver

- The GIMP
- Mozilla Firefox
- OpenOffice.org
- MySQL, PostgreSQL
- Blender, Inkscape
- PHP, Perl, Python...
- GNOME, KDE

Od Linuxa do Windowsa

- U početku većina projekata otvorenog koda vezana uz GNU/Linux
- Od kraja 90-ih veći projekti za više platformi
 - Mozilla
 - OpenOffice.org
- Linux projekti prilagođeni za Windowse
 - The GIMP
- PortableApps.com

- **ClamWin Portable**
- **CoolPlayer+ Portable**
- **KeepPass Portable**
- **Mines-Perfect Portable**
- **Mozilla Firefox, Portable Edition**
- **Mozilla Sunbird, Portable Edition**
- **Mozilla Thunderbird, Portable Edition**
- **OpenOffice.org Base Portable**
- **OpenOffice.org Calc Portable**
- **OpenOffice.org Draw Portable**
- **OpenOffice.org Impress Portable**
- **OpenOffice.org Math Portable**
- **OpenOffice.org Writer Portable**
- **Pidgin Portable**
- **Sudoku Portable**
- **Sumatra PDF Portable**

- **Douments**
- **Music**
- **Pictures**
- **Vudeos**
- **Europe**

- **Buckup**
- **Ouptions**

- **Surch**
- **Hulp**

Prednosti i nedostaci softvera otvorenog koda

- Prednosti
 - Cijena
 - Utjecaj na ekonomiju
 - Sigurnost
- Nedostaci
 - Cijena
 - Utjecaj na ekonomiju
 - Sigurnost
 - Ne misli se dovoljno na prosječnog korisnika

Protivnici i zagovornici

- Protivnici
 - FUD
 - Microsoft
 - Halloween documents (1998)
 - Ballmer: "Linux je rak" (2001)
 - SCO
- Zagovornici
 - Često nekritični
 - U novije vrijeme veće kompanije podržavaju projekte otvorenog koda (Sun Microsystems)

Poticaji za korištenje

- Državna uprava
 - Smanjenje troškova za licence
 - Razvoj vlastite softverske industrije
 - Otvoreni formati
- Za sada se programi otvorenog koda koriste na razini pojedinih ustanova
- Odrednice razvitka i uporabe računalnih programa s otvorenim kodom u tijelima državne uprave (Politika otvorenog programskog koda)
 - Vlada Republike Hrvatske, 2006.

Širenje koncepta otvorenog koda

- Creative Commons licence
 - Književna djela
 - Glazba...
 - Otvoreni film
- Hardver otvorenog koda (Open source hardware)

Elephants Dream

Big Buck Bunny

